

Uloga Svjetske banke (VB) u toku prevazilazenja svjetske finansijke i ekonomske krize

Svjetska banka nije „banka” u pravom smislu te reči. Ona je, u stvari, jedna od specijalizovanih agencija Ujedinjenih nacija i čine je 184 zemlje članice. Ove zemlje su podjednako odgovorne za finansiranje ove institucije i raspodelu novca. Rame uz rame sa ostatkom razvijenog sveta, Svjetska banka usredsređuje svoje napore na ostvarivanje Milenijumske deklaracije i njenih osam „Milenijumskih razvojnih ciljeva“, oko kojih su se složile sve članice UN, na sastanku održanom 2000. godine, i koji su usmereni na značajno smanjenje siromaštva, a koje treba ostvariti do 2015. godine

Termin „Svjetska banka” odnosi se na samo dve institucije - Međunarodnu banku za rekonstrukciju i razvoj (The International Bank for Reconstruction and Development – IBRD) i Međunarodnu asocijaciju za razvoj (The International Development Association – IDA).

Svjetska banka radi na premošćavanju ovih razlika i pretvaranju prihoda bogatih zemalja u sredstvo razvoja siromašnih zemalja. Svjetska banka, kao jedan od najvećih svjetskih izvora pomoći u razvoju, podržava napore vlada zemalja u razvoju u izgradnji škola i zdravstvenih ustanova, obezbeđivanju pijaće vode i električne energije, borbi protiv zaraznih bolesti i zaštiti životne sredine

Svjetska banka je pokušala da stvari učini pravičnijim za zemlje u razvoju i privlačnijim za investitore. IFC radi sa privatnim sektorom u zemljama u razvoju. Ona uzima manji udeo u nekoj privatnoj kompaniji da bi privukla privatne investitore. Garancije koje pruža MIGA osiguravaju investitore i zajmodavce od finansijskog i političkog rizika u zemljama u razvoju, nudeći pokriće od nekomercijalnih rizika poput ratova i građanskih nemira

Krajem XX-og i početkom XXI-og stoljeća, svjetske finansijske institucije su se, kroz različite forme akcionih planova i uz ambiciozne korake, angažovale na rešavanju problema nastanka i impulsivnog širenja nestabilnosti globalne ekonomije sa kojom su se intenzivno, posebno u poslednjoj deceniji susrele zemlje u razvoju i tranzicijske ekonomije.¹ Međutim, rezultati tih napora nisu baš impresivni. I dalje postoji zabrinutost od nastanka ponovnih, čak i surovijih globalnih ekonomskih recesija i širenja nestabilnosti na međunarodna finansijska tržišta. Kako izgleda, situacija je ozbiljnija nego što su predstavnici vlasti, MMF-a i Svjetske banke spremni priznati, a ekonomisti i svetski čelnici sve više izražavaju veliki pesimizam zbog uzavrelih finansijskih nestabilnosti i recesija. Neizvjesnosti na tržištima, u celosti gledano, ostaju vrlo velike. U takvim uslovima, u narednom periodu će diskusije verovatno biti usmerene na poteze koje bi trebale poduzeti svjetske finansijske institucije da se ublaže rizici na finansijskim

---

¹ Williamson, J. (2006) Reforms of the international monetary system. u: World economic forum, Davos, Senior Fellow, Institute for International economics

tržištima i umanje nestabilnosti koje karakterišu svetsku ekonomiju u XXI-om stoljeću.² Stoga, u prvom delu ovog rada autori razmatraju ulogu i značaj MMF-a i Svjetske banke u rešavanju problema svjetske finansijske krize, dok će poseban fokus u ovom istraživanju biti usmeren prema ekonomiji Bosne i Hercegovine kao drugom delu rada, koja se nalazi u teškom ekonomskom položaju i kojoj pretili veliki udar od svetskih nestabilnosti u narednom periodu.

Predstavnici Svjetske banke upozoravaju da globalna ekonomska kriza pretili da postane socijalna kriza u brojnim zemljama u razvoju, osim ukoliko te zemlje ne preduzmu mere za zaštitu ugroženih kategorija u svojim zajednicama. Praktično, navodi se da je za zemlje izložene riziku ključno da finansiraju otvaranje radnih mesta, osiguraju ključne usluge i infrastrukturu, te socijalne programe za siromašne. Međutim, tri četvrtine ovih zemalja ne mogu prikupiti sredstva na domaćem ili stranom tržištu, kako bi finansirale programe za ublažavanje negativnih posledica smanjenih ekonomskih aktivnosti. Jednoj četvrtini izloženih zemalja takođe nedostaje kapacitet da prošire izdatke kako bi zaštitile ugrožene kategorije.³

Svjeta je postao globalno selo. To nije novo, ali je svakako zanimljivo sagledati i najnovije posledice globalizacije. Nijedna ekonomija nije samostalna. Ekonomije čak i najuticajnijih zemalja (npr. zemlje G 7 grupe: SAD, Kanada, Nemačka, Velika Britanija, Japan i Italija) zavise od globalnih trendova, promena i oscilacija na tržištima novca i roba koje novcu daju vrednost (nafta i zlato).

Najzaštićenije zemlje na sve globalne ekonomske potrese su zemlje tzv. BRIK-a (Brazil, Rusija, Indija i Kina) pre svega zbog njihove autonomne održivosti.

Iako ima pozvanijih da pišu na temu globalne ekonomske krize, a i pišu stalno svugde svi svašta, podelila bih sa vama svoj ugao gledišta. Kriza koja je aktuelna najveća je od tridesetih godina XX veka. Počela je američkim kolapsom u hipotekarnim kreditima (prim. prev eng. US mortgage collapse).

Razlika u proizvodnoj i potražnoj ceni roba i usluga jeste profit; što se više i jeftinije proizvodi to je profit veći; zemlje "trećeg sveta" proizvodnju su učinile profitabilnijom nego ikada u istoriji; profit se plasira u banke kao finansijski kapital kompanija (proizvođača); banke taj kapital (novac) "vraćaju" građanima, privredi i državi putem kredita i zajmova. I tako u krug. U tom krugu "slaba karika" je bila što je profit i proizvodnja bila znatno veća nego potreba građana i privrede za kešom koji se tako gomilao u bankama. Taj je keš, tako, izgubio vrednost.

Ili možda da kažemo, taj je novac posle nuđen pod nerealno povoljnim uslovima (zato što investiranje novca daje najveći profit, nikako ne njegovo statično "držanje" na računima banaka). Amerikancima je istovremeno sa rastom proizvodnje opadala

---

² IMF (2008) Reform of IMF Quotas and Voice: Responding to Changes in the Global Economy. Washington: IMF

³ Kato, T. (2007) Challenges to the international monetary system: Rebalancing currencies, institutions, and rates. u: Salzburg Global Seminar, Salzburg

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

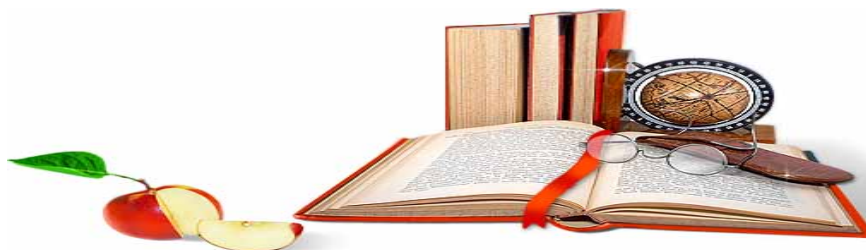
WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com